

Ekosofias Nyhetsbrev

DECEMBER 2015 - TJUGOTREDJE ÅRGÅNGEN

HISTORISKT: NU HAR VÄRLDEN ETT KLIMATAVTAL

Hyllningsrop och applåder utbröt i plenisen under klimatförhandlingarna i Paris när det stod klart att ett globalt, rättsligt bindande klimatavtal hade antagits av 195 nationer under lördagskvällen. När mötets ordförande, Frankrikes utrikesminister Laurent Fabius, dunkade sin gröna klubba i bordet hade något historiskt hänt. Det här är första gången som så många av världens länder, efter 20 års FN-processer om klimatet, kommer överens om att minska utsläppen.

– Ett globalt klimatavtal är en milstolpe för världen och samarbetet för hållbar utveckling. Sverige har länge drivit på för ett avtal som stärker klimatarbetet. För första gången har vi ett globalt klimatavtal där alla bidrar och det är oerhört viktigt, säger klimat- och miljöminister Åsa Romson.

Det rättsligt bindande avtalet innebär att världens länder nu har en gemensam plan för att minska klimatutsläppen. Avtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 grader och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Texten säger också att länder successivt ska skärpa sina åtaganden. Klimatavtalet innehåller även ett ramverk för mätning, rapportering och verifiering med gemensamma regler, rutiner och riktlinjer för alla länder. Utanför det bindande avtalet finns också skrivelser om klimatfinansiering om 100 miljarder dollar som ska överföras från de rika nationerna från år 2020. Enligt avtalet ska ett nytt finansieringsmål tas fram år 2025.

– Sverige ska fortsätta att visa ledarskap genom konkreta åtgärder på hemmaplan i bred samverkan med alla samhällsaktörer. Vi ska bli ett världens första fossilfria välfärdsländer och genom det inspirera och driva på andra, säger Åsa Romson.

Björn Risinger, generaldirektör på Naturvårdsverket, är positiv till avtalet och räknar med många klimatrelaterade uppdrag från regeringen de kommande åren.

– Det är ytterst glädjande att världens länder sluter upp bakom ett så ambitiöst mål. Sen finns förstås många saker som kan vässas och bli bättre de kommande åren, säger han till Miljörapporten.

Många pekar på att arbetet inte är färdigt i och med avtalet utan i själva verket börjar nu. Bill McKibben, grundare av klimatrörelsen 350.org säger: "Det här räddade inte planeten men det kan ha räddat chansen att rädda planeten".

Från flera håll påpekas att den enda möjliga tolkningen av klimatavtalets nämnande av 1,5 grader är att de fossila bränslena nu snabbt måste fasas ut – ett arbete där de rika nationerna måste ta täten.

– Mycket tyder på att klimatavtalet är en vändpunkt och början på slutet för den fossila eran, säger Stefan Henningsson, klimatexpert på Världsnaturfonden WWF.

– Klimatavtalet skickar en tydlig signal till alla länder, städer och företag att skärpa sina klimatmål och snabba på omställningen till total fossilfrihet, säger Svante Axelsson, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen.

Johan Rockström, professor i Miljövetenskap på Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre, är positiv till att så många av världens länder inser allvaret och vill sätta en gräns för den globala uppvärmningen på 1,5 grader.

– För att uppvärmningen ska stanna vid 1,5 grad gäller det att vända utsläppskurvan nu i år och vara fossilfria till 2040. Det är inte en transformation utan en revolution, säger han i en intervju med Sveriges Radio P1, och fortsätter:

– Med dagens utsläppsnivå kommer vi snarare ligga på en temperaturökning om tre grader.

Johan Rockström säger dock att den stora skillnaden vid COP21 jämfört med tidigare möten, är att vetenskapen är etablerad och förstörd hos näringslivet idag.

Och som sagt, även om avtalet är en historisk framgång, är det nu det riktiga arbetet börjar.

Nu väntar en samhällsomställning. Det är viktigt att avtalets anda blir moralisk och att klimatskadliga handlingar ses som klandervärda, skriver Dagens Nyheter.

MILJÖ OCH KLIMAT SIDAS FOKUS 2016

Under nästa år ska biståndsmyndigheten Sida prioritera expertstöd och insatser kopplade till klimat, miljö och hållbar global utveckling. Det framgår av regeringens regleringsbrev till myndigheten. Så här formulerar regeringen Sidas prioriterade uppdrag under 2016:

"... att bidra med expertstöd i regeringens arbete med internationellt genomförande, uppföljning och översyn av Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och resultatet av COP21, samt att förbereda och anpassa den egna verksamheten för genomförandet av dessa överenskommelser. Myndigheten ska också stödja regeringen i arbetet med att informera och engagera en bredd av aktörer i det svenska samhället i genomförandet av Agenda 2030."

Sida har dessutom fått ett par särskilda utredningsuppdrag direkt kopplade till den övergripande strategin om hållbar utveckling.

REGERINGEN HÖJER AMBITIONEN FÖR HÅLLBART FÖRETAGANDE

Regeringen har överlämnat skrivelsen "Politik för hållbart företagande" till riksdagen. Skrivelsen är den första i sitt slag och innebär startskottet på en mer ambitiös och sammanhållen politik för hållbart företagande.

I skrivelsen redovisar regeringen sin syn på hållbart företagande när det gäller mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö- och klimatarbete och antikorrup­tion. Skrivelsen berör också områden som hållbar beskattning, handelspolitik, finansmarknadspolitik för hållbara investeringar samt jämställdhet och mångfald.

I skrivelsen tydliggör regeringen sina förväntningar på företagen.

- Hållbart företagande är en förutsättning för att vi ska ha framgångsrika, moderna och innovativa företag i framkant. Näringslivets bidrag är avgörande för att vi ska nå de nya globala utvecklingsmålen, Sustainable Development Goals och klimatutmaningen. Jag har höga förväntningar på svenska företag, att de ska ta hållbarhetsfrågan på allvar och integrera den i sina affärsmodeller.

Regeringens roll är både att ställa krav på och stödja näringslivet.

- Ansvaret för hållbart företagande ligger förstas på företagen, men för regeringen och mig som näringsminister är det viktigt att skapa goda förutsättningar och stödja företagen i deras hållbarhetsarbete, säger Mikael Damberg.

PRODUKTIONSREKORD FÖR SVENSK VINDKRAFT

De starka vindarna under första helgen i december gjorde att den svenska vindkraften satte nytt produktionsrekord. Under delar av helgen svarade vindkraften för 30 procent av den totala elkonsumtionen, uppger elbolaget Bixia.

Under lördagen producerades det som mest under en enskild timma 5,2 miljoner kWh. Blåsten fortsatte under söndagen då vindkraften snittade på 4,9 miljoner kWh per timme under hela dygnet.

"Det extremt blåsig vädret i helgen gjorde att vindkraften som mest producerade lika mycket som sex kärnkraftverk. Aldrig förr har svensk vindkraft producerat så mycket", säger Anders Engqvist, chef för Analys och Risk Management på Bixia.

Dagens Industri

FÖRETAG VILL ATT ANSTÄLLDA SKA ÅKA ELBIL

Fler och fler som åker taxi i tjänsten ska bli transporterade i en bil utan utsläpp. På bara tre månader har över 100 företag beslutat att deras anställda alltid i första hand ska få en elbil när de ringer efter skjuts.

Sedan initiativet Nollzon startades i september av Vattenfall, IBM, Gröna Bilister och ABB har ytterligare runt 100 företag anslutit sig. Genom att företagen registrerar sin adress till Nollzon kommer taxibolag att prioritera elbilar framför bensinbilar till de adresserna.

Bland deltagarna finns till exempel SEB, Skanska och Pwc. Så när deras anställda beställer en taxi i tjänsten får de i första hand en elbil.

Grundarna av Nollzon uppfattar taxi som ett viktigt sätt för Sverige att minska sina utsläpp från trafiken. Enligt dem motsvarar en taxibils körning ungefär 7-8 privatbilar per år. Och kanske har taxibolagen redan börjat känna av ett ökat tryck från företagen, åtminstone i Stockholm. Taxi Stockholm gick nyligen ut med att bolaget köper in ett 40-tal nya elbilar under år 2016.

SvD

NU ÄR MALMÖS BUSSAR HELT FOSSILFRIA

Stadsbussarna i Malmö har gått över till biogas. Därmed är hela den skånska lokaltrafiken fri från fossila bränslen, och Skånetrafiken har uppnått sitt första miljömål. "Innan år 2015 är slut ska alla stadsbussar i Skåne drivas med förnybar energi. Inga fossila bränslen som bensin, diesel eller naturgas, får användas." Det beslöt politikerna i Region Skåne för åtta år sedan.

Nu är målet uppnått.

- Sedan den 1 december kör vi alla våra 185 stadsbussar på biogas i stället för naturgas, säger Tom Olsson, affärsutvecklingschef på Nobina. Nu är vi hundra procent fossilfria i Malmö.

- All stadstrafik i Skåne är fri från fossila bränslen. Med undantag av de fem trådbussarna i Landskrona, som går på grön el, kör nu alla stadsbussar på biogas, säger Iris Rehnström, miljöstrateg på Skånetrafiken.

Sydsvenskan

BATTERIBOX LAGRAR SOLEL

Uttjänta elbilsbatterier har mycket kvar att ge. Ett nystartat företag gör paket av dem och ger därmed solesproducenter nya möjligheter att lagra sin energi.

Johan Stjernberg jobbade på Volvo och såg potentialen i använda batterier från elbilar. Nu driver han företaget Swedish box of Energy och ser lantbruket som en av sina huvudmarknader.

- Vi är den första tillverkaren av second-use-application, det vill säga vi köper loss gamla batterier från flera tillverkare inom bilindustrin och använder dem i våra moduler. Batterierna har fortfarande cirka 80 procent av sin kapacitet kvar när vi köper dem.

Batterierna seriekopplas och paketeras i ett hölje av metall, något större än ett fullstort kylskåp. Hjärtat i bygget är dock mjukvaran, som både sköter övervakning och styr utrustningen.

Johan Stjernberg räknar med att sälja cirka 100 enheter under nästa år och menar att tekniken innebär ett genombrott.

- Det här kommer att förändra hur folk tänker kring förnyelsebar elproduktion, säger han.

ATL

NY STANDARD SKA HJÄLPA FÖRETAG ATT VÄRDERA MILJÖARBETE

Den internationella standardiseringsorganisationen, ISO, arbetar på att ta fram en ny standard för monetär värdering av miljöeffekter. För företag blir den nya standarden ett sätt att räkna på hur miljöarbete lönar sig. "Informationen kan till exempel vara värdefull som en del av riskanalysen för ett företag som planerar en investering eller en kommande produktutveckling. Och självklart är den också intressant för olika lagstiftare och myndigheter", säger professor emeritus Bengt Steen, ordförande i SIS arbetsgrupp som driver arbetet i Sverige.

HINDREN FÖR EN FRAMGÅNGSRIK MILJÖPOLITIK

Varför kommer inte politiker till skott i klimatfrågorna? Vetenskapsföreklare och byråkrati sätter käppar i hjulet för en framsynt miljöpolitik, enligt forskare på KTH.

Vägen från forskningsresultat till politisk handling är ofta lång och krokig, konstaterar forskarna i projektet "Mind the Gap". Inte minst gäller det miljöfrågorna och i högsta grad klimatförändringar, menar Mikael Karlsson, forskare inom miljö- och energisystem och Karin Edvardsson Björnberg, docent i miljöfilosofi.

Förnekandet av klimatvetenskapen kan se olika ut. En variant är att man lyfter fram avvikelser på detaljnivå, enstaka forskningsdata och blundar för helhetsbilden, en annan att använda experter som inte är experter inom det vetenskapsområde som är i fokus.

Det kan också handla om att man fabricerar oenighet inom vetenskapssamhället. Ett annat problem är att man ställer orimligt höga krav på bevisföring, för att kunna vidta politiska åtgärder, enligt KTH-forskarna.

Karin Edvardsson Björnberg pekar ut vetenskapsföreklare i olika grupperingar som en stark påverkansfaktor för att bromsa utvecklingen av forskningsbaserad klimatpolitik, framför allt i USA.

Enligt Mikael Karlssons studie motverkar trögheten i det svenska systemet förändringar mot en mer klimatanpassad politik.

– Bevisbördan läggs i regel på dem som vill förändra medan förespråkare för "business as usual" gynnas av hur beslutsunderlag, bevisföring och utredningssystem är konstruerade, säger han.

Statliga svenska utredningar har som exempel ett snedvridet fokus som drabbar möjligheten att driva miljöpolitik baserat på vetenskaplig grund, menar han. Utredningarna lägger stor vikt vid beräkningar av kostnader, medan nyttoeffekter och helhetstänkande ofta hamnar i skymundan.

– Systemet är riggat så att det är svårt att leverera ett balanserat beslutsunderlag för en ny politisk kurs. Kostnader utreds i ett snävt monetärt perspektiv, men det pris vi får betala ligger delvis på ett annat plan. Den sammanlagda nyttan av att driva en hållbar miljöpolitik fångas sällan upp i processen.

– Att inte vidta en åtgärd är också ett beslut och det visar sig i klimatfrågan vara dyrare för samhället. Det är balansen som saknas. Och att vara försiktig i klimatfrågan handlar om att ta även den signifikanta sannolikheten för extrema utfall på allvar. Det finns tillräcklig vetenskaplig bevisning för att motivera omedelbara politiska åtgärder om de politiska målen ska nås, säger Mikael Karlsson.

SOLPANELER PÅ KUNGLIGA SLOTTET

Sedan några år pågår en förstudie på Kungens uppdrag om möjligheten att belägga Kungliga slottets tak med solpaneler. En mindre provanläggning, vilken installerades på Norra längan av Slottets tak under 2010, har fungerat mycket bra.

Slottets takyta är 7 200 kvadratmeter och om 4 400 kvadratmeter beläggs med solceller skulle dessa kunna generera cirka 500 000 kilowattimmar per år. Det svarar mot årsförbrukningen för cirka 20 genomsnittliga villor eller radhus.

Solpanelerna är lätta att montera och demontera, och de skulle inte skada byggnadsminnesmärket Kungliga slottet.

– Det skulle inte heller synas från marken och påverka Slottets utseende. Men de skulle synas från luften. En besökare som anländer till Stockholm med flyg skulle kunna se att Statschefen själv går i täten för en omställning till förnybara energikällor, säger riksmarskalk Svante Lindqvist.

Grundläggande miljöutbildning - den 3 mars 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Att prata och skriva om miljö och hållbar utveckling

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otillåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete.

Ett seminarium med workshop om trovärdig kommunikation.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se